

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**ΑΤΟΜΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
103/2017**

ΕΡΩΤΗΜΑ: Το υπ' αριθμ. 626/13.2.2017 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα της Βουλής των Ελλήνων.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ: Ερωτάται, αν θα πρέπει, ως βάση υπολογισμού της επιβληθείσας σε βάρος μετακλητού υπαλλήλου της Βουλής πειθαρχικής ποινής προστίμου δέκα (10) ημερών, να ληφθεί το πληρωτέο των νομίμων αποδοχών του πριν τη θέση του σε αργία ή το πληρωτέο του 1/3 των αποδοχών της αργίας, που έλαβε κατά τον τελευταίο μήνα πριν την αυτοδίκαιη απόλυσή του.

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Στο ανωτέρω ερώτημα διαλαμβάνονται τα εξής:

«1. Η υπ' αριθμ. 9289/6258/2.10.2014 διαπιστωτική πράξη του Προέδρου της Βουλής με την οποία συνεχίστηκε η αυτοδίκαιη θέση σε αργία του τέως μετακλητού υπαλλήλου της Βουλής των Ελλήνων κ. Νικήτα Σιώη, λόγω επιβολής σε βάρος του της ποινής της οριστικής παύσης και την καταβολή σ' αυτόν του 1/3 των νόμιμων αποδοχών του,

2. Η υπ' αριθμ. 224/132/12.1.2015 διαπιστωτική πράξη του Προέδρου της Βουλής με την οποία διαπιστώθηκε η αυτοδίκαιη απόλυσή του από 31.12.2014, ημερομηνία διαλύσεως της Βουλής λόγω προκήρυξης εκλογής Βουλευτών και σύγκληση της νέας Βουλής,

3. Το υπ' αριθμ. 7794/5364/1.6.2016 έγγραφο του τμήματος Προσωπικού, με το οποίο γνωστοποιείται στην Υπηρεσία μας ότι με την υπ' αριθμ. Ε.Π. 789/

38/11.5.2016 πειθαρχική απόφαση στον τέως μετακλητό υπάλληλο κ. Σιώη Νικήτα επιβλήθηκε η συνολική ποινή του προστίμου δέκα (10) ημερών,

4. Το γεγονός ότι τον Δεκέμβριο του 2014 (τελευταίος μήνας μισθοδοσίας του από τη Βουλή), έλαβε αποδοχές αργίας, δηλαδή μειωμένες κατά τα 2/3 των συνολικών αποδοχών του,

5. Το γεγονός ότι η υπηρεσία δεν έχει αντιμετωπίσει μέχρι σήμερα παρόμοια περίπτωση.

Παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε εγγράφως αν θα πρέπει ως βάση υπολογισμού του προστίμου των 10 ημερών να ληφθεί το πληρωτέο των νόμιμων αποδοχών του πριν τη θέση του σε αργία ή το πληρωτέο του 1/3 των αποδοχών της αργίας που έλαβε κατά τον τελευταίο μήνα πριν την αυτοδίκαιη απόλυσή του, γιατί δεν αναφέρεται με σαφήνεια στο υπ' αριθμ. 7794/5364/1.6.2016 έγγραφο του τμήματος Προσωπικού και δεν υπάρχει και σαφής διάταξη που το διευκρινίζει.».

2. Επίσης, όπως προκύπτει εκ των τεθέντων υπ' όψη μας στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, πριν την αυτοδίκαιη απόλυση του ανωτέρω υπαλλήλου την 31.12.2014, είχε αρχίσει η σχετική πειθαρχική διαδικασία, όπως προκύπτει από το υπ' αριθμ. Ε.Π.1103/35/10.11.2014 παραπεμπτήριο έγγραφο του Προέδρου της Βουλής προς το Πειθαρχικό Συμβούλιο για τους υπαλλήλους της Βουλής, το οποίο κοινοποιήθηκε νομίμως στον ανωτέρω υπάλληλο την 14.11.2014, μετά δε την ανωτέρω αυτοδίκαιη απόλυσή του επιβλήθηκε το επίμαχο πρόστιμο με την υπ' αριθμ. 789/11.5.2016 απόφαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου για τους υπαλλήλους της Βουλής, η οποία επιδόθηκε στον ανωτέρω υπάλληλο την 13.5.2016, όπως προκύπτει από την υπ' αριθμ. 8801B'/13.5.2016 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας Σερρών Δέσποινας Δημητριάδου.

II. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 32, 35, 36, 81 παρ. 1, 90 και 92 του Κανονισμού της Βουλής (Μέρος Β' - ΦΕΚ 51/Α/10.4.1997), όπως ισχύει, οι διατάξεις του πειθαρχικού δικαίου του Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 3528/2007, ΦΕΚ 26/Α/2007), όπως κάθε φορά ισχύουν, εφαρμόζονται στο μόνιμο προσωπικό της Βουλής καθώς και στους μετακλητούς υπαλλήλους αυτής (βλ. γνωμ. Ν.Σ.Κ. 327/2013 - ΝΟΜΟΣ και η επίμαχη υπ' αριθμ. 789/11.5.2016 πειθαρχική απόφαση επιβολής προστίμου κατά του ανωτέρω μετακλητού υπαλλήλου).

2. Επίσης, οι διατάξεις των άρθρων 113 και 144 παρ. 1 και 5 του Υπαλληλικού Κώδικα, όπως ισχύουν, ορίζουν αντιστοίχως τα εξής:

«Άρθρο 113

Λήξη πειθαρχικής ευθύνης

1. **Ο υπάλληλος ο οποίος απώλεσε την υπαλληλική ιδιότητα με οποιονδήποτε τρόπο δεν διώκεται πειθαρχικώς, η πειθαρχική όμως διαδικασία η οποία τυχόν έχει αρχίσει, συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με εξαίρεση την περίπτωση του θανάτου.**

2. Όταν συντρέχει η περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, το πειθαρχικό συμβούλιο μπορεί να επιβάλει οποιαδήποτε από τις προβλεπόμενες ποινές. Σε

περίπτωση που η επιβλητέα πειθαρχική ποινή είναι ανώτερη του προστίμου, το πειθαρχικό συμβούλιο την μετατρέπει ανάλογα με τη βαρύτητα του παραπτώματος σε ποινή προστίμου αποδοχών έως δώδεκα (12) μηνών, με δυνατότητα επιβολής και διοικητικής κύρωσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 109.».

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΟΙΝΩΝ – ΔΑΠΑΝΕΣ

Άρθρο 144

Εκτέλεση απόφασης

1. Η τελεσίδικη πειθαρχική απόφαση εκτελείται υποχρεωτικώς. Η εκτέλεση γίνεται από την οικεία υπηρεσία ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Παράλειψη εκτέλεσης της ποινής αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα. ...

5. Η πειθαρχική απόφαση, η οποία επιβάλλει πρόστιμο ως ποινή ή χρηματικό ποσό ως διοικητική κύρωση, εκτελείται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που εντέλλεται την πληρωμή των αποδοχών του υπαλλήλου. Αν λυθεί η υπαλληλική σχέση, το πρόστιμο και το ποσό της διοικητικής κύρωσης εισπραττεται σύμφωνα με τις διατάξεις για την είσπραξη δημοσίων εσόδων. Για την καταβολή βαρύνεται αποκλειστικά ο υπάλληλος που τιμωρήθηκε και όχι οι κληρονόμοι του.

Το πρόστιμο υπολογίζεται στις αποδοχές που λαμβάνει ο υπάλληλος κατά το χρόνο έκδοσης της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης. Όταν αυτό ορίζεται έως το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του, παρακρατείται εφάπαξ από τις αποδοχές του πρώτου μήνα μετά την τελεσιδικία της απόφασης. Όταν είναι μεγαλύτερο, παρακρατείται τμηματικώς κατά μήνα.

Η μηνιαία παρακράτηση καθορίζεται με την πειθαρχική απόφαση και δεν επιτρέπεται να είναι ανώτερη από το ένα πέμπτο (1/5) των αποδοχών του υπαλλήλου.».

3. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 25 του ν. 4354/2015 (ΦΕΚ Α' 176/16.12.2015) «Σε περίπτωση της πειθαρχικής ποινής της επιβολής προστίμου, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, αυτό υπολογίζεται επί των μηνιαίων αποδοχών του υπαλλήλου, αφαιρουμένων των προβλεπόμενων κρατήσεων.».

III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΡΙΣΙΜΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

1. Από την ερμηνεία των διατάξεων των άρθρων 113 και 144 παρ. 1 και 5 του ισχύοντος Υπαλληλικού Κώδικα προκύπτει, όσον αφορά τη βάση υπολογισμού του επιβληθέντος προστίμου, ότι η ρύθμιση της παρ. 5 του άρθρου 144 του Υ. Κ., σύμφωνα με την οποία «Το πρόστιμο υπολογίζεται στις αποδοχές που λαμβάνει ο υπάλληλος κατά το χρόνο έκδοσης της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης», καταλαμβάνει: α. την περίπτωση υπαλλήλου κατά του οποίου επιβάλλεται και εκτελείται η πειθαρχική ποινή του προστίμου, όταν αυτός είναι εν ενεργεία και β. την περίπτωση υπαλλήλου κατά του οποίου επιβάλλεται η ανωτέρω ποινή, όταν αυτός είναι εν ενεργεία, πλην όμως η εκτέλεση της ως άνω ποινής λαμβάνει χώρα μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης του.

Η ανωτέρω ρύθμιση, όμως, δεν καταλαμβάνει και την περίπτωση υπαλλήλου, όπως εν προκειμένω, κατά του οποίου ναι μεν έχει αρχίσει η πειθαρχική διαδικασία, όταν ήταν εν ενεργεία, πλην όμως η έκδοση της απόφασης με την οποία του επιβάλλεται η πειθαρχική ποινή του προστίμου, εκδόθηκε μετά τη λύση της υπαλληλικής του σχέσης (άρθρο 113 Υ. Κ.), δηλαδή σε χρόνο που δεν αμείβονταν πλέον από το Δημόσιο.

Το ανωτέρω κενό θα πρέπει να καλυφθεί δια της συνδυαστικής γραμματικής και τελολογικής ερμηνείας των προαναφερθεισών διατάξεων, από την οποία συνάγεται, ότι στην αμέσως προαναφερθείσα περίπτωση, ως βάση υπολογισμού του επιβληθέντος προστίμου θα πρέπει να ληφθούν οι, μετ' αφαίρεση των κατά νόμο κρατήσεων [βλ. προπαρατεθέν άρθρο 25 παρ. 6 του ν. 4354/2015 – ΦΕΚ Α' 176/16.12.2015 και γνωμ. Ν.Σ.Κ. 259/2014], μηνιαίες αποδοχές του υπαλλήλου, που εισέπραττε κατά το τελευταίο μήνα πριν τη λύση της υπαλληλικής του σχέσης, δηλαδή κατά τον μήνα που είναι εγγύτερος χρονικά προς τον χρόνο έκδοσης της πειθαρχικής απόφασης της επιβολής της ποινής του προστίμου. Και τούτο, διότι αυτό που διαφέρει κατά την επιβολή του προστίμου στις προαναφερθείσες περιπτώσεις (των άρθρων 113 και 144 παρ. 1 και 5 του Υ. Κ.), είναι μόνον ο χρόνος επιβολής και εκτέλεσης της ανωτέρω πειθαρχικής ποινής σε σχέση με τον χρόνο λύσης της υπαλληλικής σχέσης του υπαλλήλου.

2. Περαιτέρω, επί του ζητήματος εάν ως μηνιαίες αποδοχές για τον υπολογισμό του επιβληθέντος προστίμου θα πρέπει να θεωρούνται οι μειωμένες αποδοχές που λαμβάνει ο υπάλληλος λόγω αργίας ή οι πλήρεις αποδοχές που θα ελάμβανε εάν θα είχε τεθεί σε αργία, το Ν.Σ.Κ. με την υπ' αριθμ. 94/2015 γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος, ερμηνεύοντας τις ανωτέρω διατάξεις των παρ. 1 και 5 του άρθρου 144 του Υ.Κ. έκανε δεκτά τα εξής:

«Α. *Επί του πρώτου υποερωτήματος.*

α) Από τις διατάξεις των άρθρων 109 και 144 του Υ.Κ. προκύπτει ότι η πειθαρχική ποινή του προστίμου έως τις αποδοχές δώδεκα μηνών δεν αποτελεί στέρηση καταβαλλομένων αποδοχών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα αλλά χρηματική κύρωση προσδιοριζόμενη βάσει των νομίμων αποδοχών του υπαλλήλου κατά τον χρόνο έκδοσης της πρωτοβάθμιας πειθαρχικής απόφασης (Γνωμ. Ν.Σ.Κ. 259/2014). Το ύψος των αποδοχών αυτών αποτελεί, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, την δεδομένη και σταθερή βάση για τον προσδιορισμό της αναλογίας της ποινής προς το πειθαρχικό αδίκημα κατά τον χρόνο έκδοσης της πειθαρχικής απόφασης. Αντίθετα, το ύψος των αποδοχών που καταβάλλονται κατά το διάστημα της αργίας δεν είναι ούτε δεδομένο ούτε σταθερό. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 Υ.Κ., στον υπάλληλο που τελεί σε αργία είναι δυνατόν, κατά περίπτωση, να μην καταβάλλονται αποδοχές, να καταβάλλεται ποσοστό 1/3 ή 1/4 αυτών ενώ, τέλος, με απόφαση πειθαρχικού συμβουλίου είναι δυνατόν το υπόλοιπο των αποδοχών να αποδοθεί στον υπάλληλο, κατά τα ειδικότερον οριζόμενα στις διατάξεις αυτές. Συνεπώς, ως αποδοχές για τον προσδιορισμό της ποινής του προστίμου, κατά τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 109 του Υ.Κ., δεν νοούνται οι αποδοχές αργίας. Περαιτέρω, από τις ίδιες διατάξεις προκύπτει ότι το ύψος της ποινής προσδιορίζεται κατά τον χρόνο έκδοσης της πειθαρχικής απόφασης. Συνεπώς, ως βάση για τον προσδιορισμό της ποινής αυτής δεν επιτρέπεται να

Ληφθούν υπόψη αποδοχές μεταγενέστερες ή προγενέστερες του χρόνου έκδοσης της πειθαρχικής απόφασης.

A. α) Η πειθαρχική ποινή του προστίμου υπολογίζεται επί των νομίμων αποδοχών του υπαλλήλου κατά τον χρόνο έκδοσης της πειθαρχικής απόφασης. Οι αποδοχές που καταβάλλονται κατά το διάστημα της αργίας ή οι αποδοχές που καταβάλλονται πριν τη θέση του υπαλλήλου σε αργία, εφόσον δεν αναφέρονται στο χρόνο έκδοσης της πειθαρχικής απόφασης, δεν αποτελούν βάση για τον προσδιορισμό του προστίμου.».

Τα ανωτέρω γενόμενα δεκτά με την ως άνω γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. και ειδικότερα ότι ως αποδοχές για τον προσδιορισμό της ποινής του προστίμου δεν νοούνται οι αποδοχές αργίας αλλά οι νόμιμες αποδοχές του υπαλλήλου, θα πρέπει να τύχουν εφαρμογής, και στην περίπτωση που αντιμετωπίζει το ερώτημα (άρθρο 113 του Υ.Κ.), αφού όπως προαναφέρθη η μόνη διαφοροποίηση στις περιπτώσεις επιβολής προστίμου των άρθρων 113 και 144 παρ. 1 και 5 του Υ.Κ., είναι μόνον ο χρόνος επιβολής και της εκτέλεσης της ανωτέρω πειθαρχικής ποινής σε σχέση με τον χρόνο της λύσης της υπαλληλικής σχέσης του υπαλλήλου.

IV. Κατόπιν των προαναφερθέντων, η απάντηση η οποία αρμόζει, κατά τη γνώμη μας, στο ανωτέρω ερώτημα είναι, ότι ως βάση υπολογισμού του επίμαχου προστίμου θα πρέπει να ληφθούν οι, μετ' αφαίρεση των κατά νόμο κρατήσεων, μηνιαίες αποδοχές του ανωτέρω μετακλητού υπαλλήλου, που θα εισέπραττε, εάν δεν είχε τεθεί σε αργία, κατά τον τελευταίο μήνα πριν την αυτοδίκαιη απόλυσή του.

Αθήνα, 9.5.2017

Ο Γνωμοδοτών

Ευάγγελος Μαρίνης

Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους